

Wstęp do programowania

Zadanie I

Paweł Daniluk

listopad 2013

1 Grafy

Graf $G = (V, E)$ jest parą uporządkowaną, której elementami są:

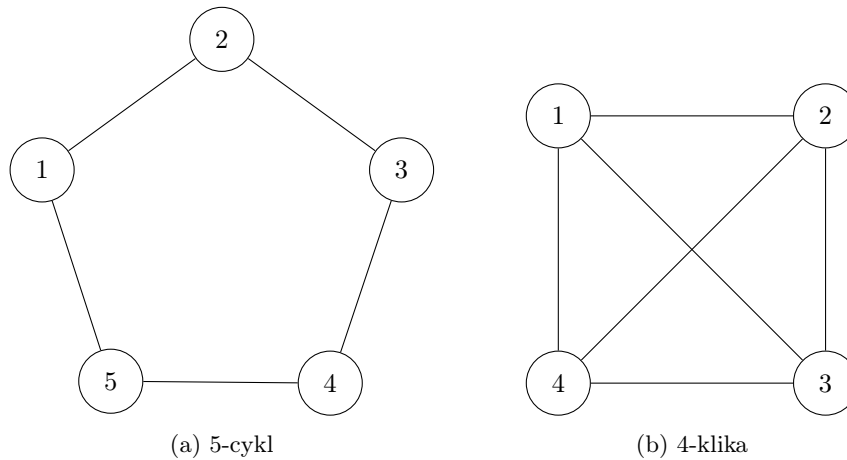
- V – zbiór wierzchołków grafu,
- $E \subseteq V \times V$ – zbiór krawędzi grafu.

Tak zdefiniowany obiekt może służyć do reprezentowania wszelkiego rodzaju zależności. Przykładem może być graf znajomości lub pokrewieństwa, w którym wierzchołki odpowiadają osobom, a krawędzie występują pomiędzy osobami, które się znają. Własności matematyczne grafów zostały bardzo dobrze przebadane. Wiele również wiadomo o złożoności obliczeniowej i optymalnych algorytmach rozwiązywania problemów zdefiniowanych przy ich pomocy. W szczególności rozważa się najkrótsze ścieżki pomiędzy wierzchołkami, cykle, kolorowania wierzchołków lub krawędzi, planarność (możliwość wykreślenia grafu bez przecinania się krawędzi), maksymalne kliki (podgrafy pełne), minimalne rozcięcie, izomorfizmy podgrafów i wiele innych aspektów.

Wyróżniamy dwa rodzaje grafów: skierowane i nieskierowane. W grafach skierowanych istotna jest kolejność wierzchołków w parach reprezentujących krawędzie. Mogą one służyć np. do reprezentowania zależności genealogicznych, albo podległości służbowej. W reprezentacji graficznej grafów skierowanych krawędzie oznacza się przy pomocy strzałek. Z kolei w grafach nieskierowanych kolejność wierzchołków w krawędzi nie jest istotna (krawędź (v_1, v_2) jest tożsama z (v_2, v_1)). W dalszym ciągu zajmować będziemy się wyłącznie grafami nieskierowanymi.

2 Reprezentacja grafu

Przyjmijmy dla ustalenia uwagi, że graf ma N wierzchołków, które ponumerowane są liczbami naturalnymi od 1 do N (czyli $V = \{1, \dots, N\}$). Zauważmy, że przy takim założeniu, aby jednoznacznie określić graf, wystarczy podać zbiór E . Wyróżnimy trzy sposoby reprezentowania grafu w pamięci komputera.

Rysunek 1: Przykładowe grafy

2.1 Lista krawędzi

Jest to najłatwiejsza w implementacji i najmniej użyteczna metoda reprezentowania grafu. Przechowujemy zbiór E jako listę par lub tablicę dwuelementowych wektorów. Przykład:

$[(1, 2), (2, 3), (3, 4), (4, 5), (5, 1)]$ # 5-elementowy cykl
 $[(1, 2), (1, 3), (1, 4), (2, 3), (2, 4), (3, 4)]$ # 4-elementowa klika

2.2 Listy sąsiedztwa

W tej reprezentacji z każdym wierzchołkiem związana jest lista jego sąsiadów (czyli wierzchołków, z którymi łączy go krawędzie). Jest to wygodna reprezentacja, jeżeli chcemy móc szybko dostać się do wielu sąsiadów wskazanego wierzchołka. Przykład:

```
[
  [2, 5], # wierzcholek 1
  [1, 3], # wierzcholek 2
  [2, 4], # wierzcholek 3
  [3, 5], # wierzcholek 4
  [1, 4]  # wierzcholek 5
] # 5-elementowy cykl
```

```
[
  [2, 3, 4], # wierzcholek 1
  [1, 3, 4], # wierzcholek 2
  [1, 2, 4], # wierzcholek 3
  [1, 2, 3]  # wierzcholek 4
]
```

```
] # 4-elementowa klika
```

2.3 Macierz sąsiedztwa

Macierz sąsiedztwa grafu mającego N wierzchołków nazywamy kwadratową zero-jedynkową macierz $A \in \{0,1\}_{N,N}$ o rozmiarze N . Element a_{ij} tej macierzy odpowiada krawędzi pomiędzy wierzchołkami i oraz j i ma wartość 1, jeżeli są one połączone krawędzią i 0 w przeciwnym przypadku. Łatwo zauważyć, że jeżeli graf jest nieskierowany, jego macierz sąsiedztwa jest symetryczna. Przykład:

```
[  
  [0,1,0,0,1], # wierzcholek 1  
  [1,0,1,0,0], # wierzcholek 2  
  [0,1,0,1,0], # wierzcholek 3  
  [0,0,1,0,1], # wierzcholek 4  
  [1,0,0,1,0]  # wierzcholek 5  
] # 5-elementowy cykl
```

```
[  
  [0,1,1,1], # wierzcholek 1  
  [1,0,1,1], # wierzcholek 2  
  [1,1,0,1], # wierzcholek 3  
  [1,1,1,0]  # wierzcholek 4  
] # 4-elementowa klika
```

3 Problem

Celem zadania jest napisanie programu służącego do konwersji pomiędzy reprezentacjami grafu zapisanymi w plikach tekstowych. Program ma być uruchamiany z linii komend (graficzny interfejs użytkownika nie jest konieczny) i przyjmować następujące obowiązkowe argumenty:

-in-edges|-in-lists|-in-matrix wzajemnie wykluczające się argumenty określające typ pliku wejściowego

-in=plik nazwa pliku wejściowego

-out-edges|-out-lists|-out-matrix wzajemnie wykluczające się argumenty określające typ pliku wyjściowego

-out=plik nazwa pliku wyjściowego (podanie - spowoduje wypisanie wyniku na standardowe wyjście)

Przykładowe wywołanie:

```
$ graph_conv.py --in-lists --in=wejscie.txt --out-matrix --out=-
```

4 Formaty plików

Pierwsza linia pliku w każdym z formatów zawiera liczbę wierzchołków grafu. Poniżej pliki zawierające grafy z powyższych przykładów.

4.1 Lista krawędzi

5-cykl:

```
5
1 2
2 3
3 4
4 5
5 1
```

4-klika:

```
4
1 2
1 3
1 4
2 3
2 4
3 4
```

4.2 Listy sąsiedztwa

5-cykl:

```
5
2 5
1 3
2 4
3 5
1 4
```

4-klika:

```
4
2 3 4
1 3 4
1 2 4
1 2 3
```

4.3 Macierz sąsiedztwa

5-cykl:

5
0 1 0 0 1
1 0 1 0 0
0 1 0 1 0
0 0 1 0 1
1 0 0 1 0

4-klika:

4
0 1 1 1
1 0 1 1
1 1 0 1
1 1 1 0